

Op pad met de ledenpeiling Oneerlijke Handelspraktijken

In het vorige nummer is verslag gedaan van de ledenpeiling naar oneerlijke handelspraktijken. Bij het officiële meldpunt van de pilot met de vrijwillige gedragscode wordt niets gemeld. NAV leden bleken wel degelijk ervaringen met oneerlijke handelspraktijken te hebben. Deze resultaten komen overeen met de NAV visie dat het huidige vrijwillige systeem niet werkt.

Fiona Gooch van Tradecraft heeft op het NAV Jaarcongres in februari 2014 al uitgebreid verteld over de teleurstellende ervaringen in Engeland met een vrijwillig systeem. De NAV pleit daarom al langer voor een wettelijke regeling met een Autoriteit Producent en Markt (APM), die zelfstandig onderzoek kan uitvoeren naar handelspraktijken en bij gebleken overtredingen ook serieuze sancties kan opleggen.

PUBLICITEIT

Na publicatie van de resultaten van de ledenpeiling in Genoeg is Beter is er veel gebeurd. Aan het artikel is op alle agrarische nieuwssites aandacht besteed. De redactie van de Boerderij nodigde de NAV uit om voor het weekblad een opiniebijdrage te schrijven. Ook in de politiek was belangstelling voor de ledenpeiling en de visie van de NAV. Er zijn gesprekken geweest met Europarlementariërs om de resultaten van de ledenpeiling toe te lichten en ook bij hen te pleiten voor een wettelijke regeling in

Europa en niet eerst een vrijwillig systeem te proberen. Verder is er gesproken met een aantal Tweede Kamerleden over de visie van de NAV, ook om via deze gesprekken een inschatting te kunnen maken hoe de verhoudingen in de Tweede Kamer liggen. Als er immers zicht is op een Kamermeerderheid voor een wettelijke regeling, een Kamermeerderheid die nu nog onduidelijk is, is er voor de NAV geen reden om energie in de huidige pilot met de vrijwillige gedragscode te steken.

BIJEENKOMST OP HET MINISTERIE

Ook in een bijeenkomst op het Ministerie van Economische Zaken over de huidige pilot en het gebrek aan meldingen bij het meldpunt, kon de NAV met de ledenpeiling laten zien wat de oorzaken zijn. Op deze bijeenkomst waren, naast ambtenaren van EZ, een groot scala aan vertegenwoordigers van de primaire sector en de FNLI (voedingsmiddelenindustrie) aanwezig. Alleen het CBL (branche-organisatie supermarkten) ontbrak, terwijl het een van de deelnemers aan de pilot is. De conclusie van vrijwel alle vertegenwoordigers uit de primaire sector was, dat de pilot op zich nauwelijks bekend is en het meldpunt nog minder. Verder is er in vrijwel alle markten sprake van oneerlijke handelspraktijken, maar in het huidige systeem is er weinig kans op meldingen hiervan, dus blijft de NAV voorstander van het oprichten van een APM.

NAV

Verslag Extra ALV op 3 december

De extra ALV op 3 december is gehouden met een klein aantal leden. Na uitleg van de voorzitter over de opzet van de branche-organisatie hebben de leden ingestemd met deelname aan de BO. Ook het contributievoorstel en de begroting voor 2015 zijn goedgekeurd. Voor de statutenwijziging waren er zoals verwacht te weinig leden, maar de

aanwezigen waren wel unaniem voor de voorgestelde wijzigingen. Dit in gedachten houdend zal het bestuur de voorstellen voor de statutenwijziging op de tweede extra ALV op 17 december a.s. in ongewijzigde vorm nogmaals op de agenda zetten. Na de vergadering was er een gezamenlijke maaltijd met tijd voor informele discussies.

NAV

Geen vrijhandel met voedsel

Er zijn momenteel een aantal vrijhandelsverdragen in de maak. Het verdrag met Canada (CETA) ligt voor aan de lidstaten voor ratificatie. Voor het verdrag met de Verenigde Staten (TTIP) is er begin volgend jaar een nieuwe onderhandelingsronde gepland. Bij het NAV bezoek aan Brussel (p. 3) werd duidelijk dat Europarlementariërs sterk beïnvloed worden door organisaties en burgers die met name bezorgd zijn over de wederzijdse erkenning van standaarden in TTIP. Europese producten lopen het risico te worden weggeconcurrereerd door Amerikaanse met een lagere kwaliteitstandaard. Dat vindt de NAV een slechte zaak, vooral voor voedsel.

NIEUWE ONTWIKKELINGEN

- In Brussel is meer openheid toegezegd over de onderhandelingen voor TTIP.
- In de Tweede Kamer is een motie van GroenLinks aangenomen tegen ISDS (Investor State Dispute Settlement, het tribunaal voor bedrijven tegen regeringen). Zie ook NAV-ledenblad november 2014 en/of www.nav.nl. Of de motie standhoudt is onzeker omdat D66 meent 'verkeerd' te hebben gestemd.
- De Amerikaanse econoom Capaldo heeft o.a. berekend dat er 600.000 banen verloren zullen gaan in met name Noordwest Europa ('The Trans-Atlantic Trade and Investment Partnership: European Disintegration, Unemployment and Instability').
- Voor de petitie Stop TTIP zijn in Nederland 19500 handtekeningen nodig, er is al 83% binnen. Dus als u nog niet getekend heeft, uw stem telt.
Website: <http://stop-ttip.org/onderteken>.
- Op 17 april 2015 is er een Europese actiedag en zullen wereldwijd acties tegen vrijhandel georganiseerd worden door de organisaties van Via Campesina.

De NAV is tegen pure vrijhandelsverdragen voor voedsel en pleit voor gereguleerde handel onder gelijke voorwaarden. Dit omdat voedsel te belangrijk is om over te laten aan een ongereguleerde markt.

NAV

De Nederlandse landbouwsector is wederom opgeschrikt door een uitbraak van een besmettelijke dierziekte. De nu opgetreden vogelgriep is vanwege de nog niet getraceerde besmettingsbron ongrijpbaar. Maar door de maatregelen als 'stand-still' en vervoersverboden heeft het ook effecten op andere sectoren. In de directe zin bij die landbouwbedrijven die tevens een pluimveetak hebben, maar ook door de opgelegde jacht- en zelfs verjaagverboden van watervogels inclusief de ganzen. Dit verjaagverbod lijkt natuurlijk een overdreven maatregel gezien het feit dat bijvoorbeeld de ganzen toch blijven trekken of door ander menselijk handelen zoals bijvoorbeeld weg- of vliegverkeer wel verjaagd worden. We zullen hopen dat de huidige epidemie snel over is en dat onze collega's in deze sector

de financiële schade weten te beperken.

Als akkerbouwsector kunnen wij van deze vogelgriepcrisis leren dat voortdurende oplettendheid geboden blijft om besmettelijke plantenziekten als bijvoorbeeld ringrot in aardappelen buiten de deur te houden. Als gesloten bedrijfssystemen als kippen- schuren toch van buitenaf bedreigd kunnen worden met griepvirus, dan moeten wij dus de bedrijfshygiëne strak hanteren om insleep en verspreiding van ziekteverwekkers te voorkomen. We kunnen niet een nonchalantere houding aannemen ten aanzien van bijvoorbeeld de ring- en bruinrot, door toch ongecontroleerd en niet-gekeurd pootgoed te gebruiken of gebruik te maken van niet-gereinigde transportmiddelen of kisten. Ondanks de waan van de dag met de veel

te lage prijzen voor consumptieaardappelen, weten we als Nederlandse aardappelsector onze goede fytosanitaire status te gebruiken voor een behoorlijke export van aardappelen. En dat hebben we keihard nodig om toch weer tot een gezonde markt te komen.

Risicomanagement en -beheersing, ook op de terreinen van het weer en de markt zullen het komende winterseizoen speerpunten vormen in het beleid van de NAV. Dit natuurlijk naast de doorlopende acties tot behoud van bodemvruchtbaarheid, de marktpositie van de teler en het behoud van het belang van de akkerbouwer in het maatschappelijk speelveld. Langs deze weg wens ik de NAV en de leden al vast een gezellige decembermaand toe.

Teun de Jong

NAV stimuleert teelt eiwitgewassen

De NAV spant zich in om de teelt van eiwitgewassen in Noordwest Europa en in het bijzonder Nederland weer op de kaart te krijgen. Niet als het nieuwe vierde gewas, maar wel als een aanvulling op de rustgewassen met ook nog eens een redelijk rendement.

Vanuit de politiek is er de laatste jaren in toenemende mate aandacht voor eiwitgewassen met voedselzekerheid en duurzaamheid als belangrijkste ingangen. Bij de behandeling van de begroting 2015 van het ministerie van Economische Zaken werd door Carla Dik-Faber (CU) de volgende vraag gesteld: 'Is de staatssecretaris bereid om onderzoeksprogramma eiwitinnovatie dat volgend jaar afloopt te verlengen zodat er op termijn einde kan komen aan gesleep met soja?'

Staatssecretaris Dijkzema antwoordde daarop: 'In de beleidsbrief "Duurzame Voedselproductie" die ik juli vorig jaar aan uw Kamer heb gestuurd geef ik aan dat de verduurzaming van de eiwitproductie en -consumptie een belangrijke uitdaging vormt voor de gehele voedselketen. De hiervoor benodigde kennisontwikkeling en innovaties worden ingevuld via het topsectorenbeleid. Jaarlijks wordt het bedrijfsleven via de calls die de topsectoren Agri & Food en Tuinbouw & Uitgangsmateriaal uitzetten de mogelijkheid geboden om in samenwerking met onderzoeksinstituten en medefinanciering van de overheid innovatieve ideeën ook op het gebied van eiwitinnovaties uit te werken en tot waarde te brengen. Daarnaast ontwikkelt NWO* op verzoek van de topsector

Agri & Food een partnershipprogramma Protein Competence Centre (PCC) met een totaal budget van 3 miljoen euro, waarin NWO en de topsector Agri & Food elk de helft bijdragen.

Met dit pakket worden nieuwe mogelijkheden voor initiatieven geboden in het verlengde van het eiwitinnovatieprogramma dat volgend jaar afloopt.' Het NAV bestuur is blij met zo'n vraag en dit antwoord. Wil de eiwitteelt in Noordwest Europa en daarmee Nederland weer op gang komen, moet er het volgende tot stand komen:

- nieuwe productievriendelijke gewassen door veredeling
- optimalisering van de teelt inclusief de toelating van benodigde gewasbeschermingsmiddelen
- vernieuwde introductie in de markt.

LOPENDE PROJECTEN

De afgelopen jaren heeft de NAV zich vooral ingespannen om de teelt van lupine en soja van de grond te krijgen, respectievelijk via

- Praktijknetwerk regionaal geteelde lupine voor vleesvervangers (medio 2013-eind 2014). Uitvoerders LBI en NAV met telers, Vivera en Stimuland. Inhoud: teeltoptimalisatie, ketenregie.
- Praktijknetwerk soja (medio 2013-eind 2014). Uitvoerders Agrifirm en PPO met telers. Inhoud: teeltoptimalisatie zowel voor de teelt van food als feed.

Voor beide teelten geldt dat er voor een lonende teelt nieuwe rassen nodig zijn met een veel hogere hectare-opbrengst. Sinds het Blair House akkoord (handelsafspraken EU en

VS) van 1989 werd de teelt van eiwitgewassen sterk gereduceerd (niet langer lonend) en kwam de veredeling van eiwitgewassen zo ongeveer stil te liggen, dus er moet zo'n 20 jaar verdeling worden ingehaald.

HOE VERDER?

Die vraag hebben we voorgelegd aan zes Masterstudenten van de WUR. De in hun rapport 'Boost the beans' geschetste aanpak willen we gebruiken om een projectvoorstel te schrijven. Hiervoor gaat de NAV partners uit het bedrijfsleven benaderen en zijn we in gesprek met het Ministerie van Economische Zaken, inspelend op het antwoord van de staatssecretaris op de hierboven aangehaalde vraag van Carla Dik-Faber.

NAV

voetnoot: NWO = Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, een van de belangrijkste wetenschapsfinanciers in Nederland, valt onder het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Oproep extra ALV op 17 dec.

Op 17 december 2014 zal een extra ALV worden gehouden van 19.30 tot 20.00 uur in De Schakel in Nijkerk. De agenda is:

1. Opening
2. Mededelingen en ingekomen stukken
3. Notulen ALV 3 december 2014
4. Statutenwijziging zoals voorgesteld en uitgelegd in de uitnodiging voor 3 december
5. Sluiting

NAV

‘Ondernemen met enthousiasme’

Elke maand laten we onder de titel ‘NAV-er in beeld’ een NAV lid aan het woord. Dit keer Ralph Hack uit Noord-Brabant. Namens de NAV is hij betrokken bij de denktank van de Brabantse Milieufederatie: een groep landbouw ondernemers, die actief bezig zijn met vernieuwingen en meedenken over de transitie van de landbouw met zijn kansen en beperkingen.

Ralph (26) runt samen met zijn ouders het bedrijf in Dinteloord. Na de MAS in Goes boert hij inmiddels al weer vijf jaar in maatschap met hen. Hij benadrukt dat hij van hen alle ruimte en steun krijgt om zelf te ondernemen en het bedrijf verder uit te bouwen.

HET BEDRIJF

Het bedrijf is een traditioneel gangbaar akkerbouwbedrijf. De grond (25 % afslibbaar) was in pacht. Inmiddels is er een gedeelte gekocht en is het areaal te beboeren grond in vijf jaar tijd verdrievoudigd met jaarlijks huurland. Hij wilde graag in pootgoed uitbreiden en zo is het op pad gaan voor grond, vijf jaar geleden begonnen. Een goede relatie opbouwen met zijn verhuurders is essentieel voor zijn bedrijf. Dit jaar zijn ze begonnen met de bouw van een nieuwe opslagloods van 2500 m², o.a. voor opslag en sorteren van pootgoed, wat ze nu nog op zeven locaties doen. De maatschap heeft alle moeite gedaan voor de financiering van de bouw en richt zich nu op continuïteit. Er is een vaste arbeidskracht in dienst en drie seizoenswerkers.

BOUWPLAN EN BEDRIJFSVOERING

Het bouwplan bestaat voor 50% uit pootgoedteelt (100 hectare), voor 20% uit eerstejaars plantuien voor de vermeerdering, voor 20% uit de teelt van witlofwortels en voor 10% uit suikerbieten, graan en knolselderij. ‘Ik vind Nederland te klein voor bulkproductie en daarom wil ik producten verbouwen waaraan ik zelf waarde kan toevoegen, zoals pootaardappelen en plantuien voor de vermeerdering. Dat vraagt veel registratie voor certificering, maar dat vind ik niet erg. Zo kunnen we ons onderscheiden en toegevoegde waarde laat zich uitbetalen. Ik heb nu 17 verschillende pootgoeddrassen en sinds dit jaar ben ik ook begonnen met het telen van stammen –pootgoed om een gesloten pootgoedteelt te krijgen, zodat we geen s-pootgoed meer hoeven aan te kopen. Pas over drie jaar kan ik hiermee dan een gedeelte eigen pootgoed gaan gebruiken. Dat was een

hele investering, maar straks zullen de kosten van het uitgangsmateriaal lager zijn. Wij zijn een gangbaar akkerbouwbedrijf maar huur van biologische grond voor pootgoed kan ook, vooral omdat er resistente rassen tegen de schimmel Phytophthora in aantocht zijn.’

OPBRENGST EN KWALITEIT

‘Ik vind het vanzelfsprekend dat we een goed kwaliteitsproduct telen en daarbij als ondernemer streven naar een zo hoog mogelijke opbrengst. Daarom ben ik ook geïnteresseerd in precisielandbouw, plaats-specifieke-bemesting om percelen zo egaal mogelijk te krijgen. Ik werk met RTK-GPS op de tractoren en heb sensoren op mijn spuitmachine zitten om de grond in kaart te brengen. Het is nu vooral nog veel data verzamelen om straks te proberen deze om te zetten naar plaats-specifieke-bemesting. Hoe dat zal worden is moeilijk te voorspellen, maar ik ben er wel mee bezig. Verder laat ik me goed adviseren door deskundigen en voorlichters. Duurzaamheid is nu een modewoord geworden maar ik denk wel dat we er iets mee moeten doen, zo niet dan krijgen we de eisen opgelegd. Dat moeten we niet willen en daarom als sector akkerbouw zelf ook initiatief nemen. Zo is het goed dat de NAK blijft. De Nederlandse pootgoedsector staat bekend om zijn goede kwaliteit en daardoor hebben we een goede exportpositie die we moeten zien te behouden.’

DENKTANK

‘De Brabantse Milieufederatie wil een platform zijn waar gesproken wordt over allerlei vormen van landbouw bedrijven om de landbouw vooruit te helpen. Ze denken na over een kringloop van voedsel produceren, welke mogelijkheden zijn er in samenwerking met burgers, hoe kan de natuur meegewogen worden, financiering via crowdfunding voor je bedrijf, enz. In deze groep zitten akkerbouwers en veehouders die 3 á 4 keer per jaar bij elkaar komen. Ik vind het goed dat er akkerbouwers bij zijn, alleen al om uit te leggen hoe er nú al door ons op allerlei manieren aan duurzaamheid wordt gewerkt. Het moet allemaal wel realistisch en bedrijfseconomisch haalbaar zijn. Zo zie ik het niet zitten om midden in een akkerbouwstreek hier en daar wat natuur aan te leggen. Het akkerbouwbelang zal ik naar voren brengen.’

Ralph Hack

HOBBY'S EN VRIJE TIJD

‘Naast het bedrijf zit ik in het bestuur van de Bond van Landpachters, bij Agrico, afdeling pootgoed, ben ik lid van het jongerencollege en bij Stet Holland (een pootgoedhandelshuis) zit ik in de adviescommissie. Hieraan gaat mijn vrije tijd vooral op, maar het is voor mij ook leerzaam om dit te doen. En natuurlijk is er tijd voor skiën en voor een leuke vriendengroep om mee uit te gaan’, aldus goedlachse optimistische jonge ondernemer Ralph Hack.

NAV

Jaarcongres 2015

Noteert u alvast de datum voor het jaarcongres: woensdag 11 februari 2015.

Bezoek aan SP Europarlementariërs

Eind oktober is een delegatie van het NAV bestuur op bezoek geweest bij Europarlementariërs voor de SP Dennis de Jong (lid van de Commissie Handel) en Anne-Marie Mineur (lid van de commissie Internationale Handel). Met hun is opbouwend gesproken over de verwachte problemen voor akkerbouwers door vrijhandelsverdragen (zie p.1), over de ledenpeiling Oneerlijke Handelspraktijken (zie p.1) en over manieren waarop binnen de mededingingsregels de boeren toch meer marktmacht kunnen krijgen. Over dit laatste is op verzoek van Dennis de Jong een stuk geschreven wat hij zal gebruiken voor amendementen bij de mededingingswetgeving die deze maand behandeld wordt in het Europees Parlement.

NAV

De markt van aardappeloogst 2014 en de gevolgen voor 2015

De analyse van de marktperspectieven voor de oogst van consumptieaardappelen van 2014 kan kort zijn: zeer bescheiden door een overvloedige oogst. We weten dat het kantelpunt voor een redelijke prijs bij 22 miljoen ton in Noordwest Europa ligt. De meest recente schatting van de NEPG (waarin organisaties uit landen van de EU-5 vertegenwoordigd zijn) ligt op 28.6 miljoen ton. Dat zegt genoeg! Er kan wat ruimte in de markt komen vanwege kwaliteitsproblemen die her en der optreden. Ook worden er in een jaar met een overvloedige oogst in de keten veel meer aardappelen "gemorst". Dit kan in de loop

van het seizoen tot een kleine opleving leiden.

Deze marktsituatie moet wel tot nadenken stemmen voor seizoen 2015. Het huidige areaal van bijna 550.000 ha in de EU-5 leidt ook bij een gemiddelde opbrengst (46.5 ton/ha) tot een totale hoeveelheid aardappelen die ver boven de 22 miljoen ton ligt. Om volgend jaar weer kans te maken op een redelijk rendement zal het areaal toch zeker 10-15 % moeten krimpen. De NAV adviseert u om dit in uw overwegingen mee te nemen als u het bouwplan voor volgend jaar gaat invullen. **NAV**

Bezoek van SGP Europarlementariër

Op 28 november heeft Europarlementariër Bas Belder (SGP, lid van de Commissie Landbouw) met medewerkster Christine van Dijk, een werkbezoek gebracht aan het voltallige NAV bestuur op het bedrijf van Hans van Kessel. Er is uitgebreid gesproken over de ledenpeiling Oneerlijke Handelspraktijken, over vrijhandelsverdragen en over de ruimte die de branche- en produ-

centenorganisaties zouden moeten krijgen zonder problemen met de mededingingsregels. Het nieuwe GLB biedt hiervoor meer ruimte dan voorheen. Het was een geanimeerd bezoek waarin de standpunten van de NAV en de SGP op een constructieve manier konden worden gedeeld. **NAV**

Bas Belder en Christine van Dijk bij het NAV bestuur.

Gratis kennis maken met de NAV!

Nog geen lid van de enige echte, onafhankelijke en sectorale vakbond van en voor akkerbouwers, de NAV?

Word dan nu lid. Da's heel aantrekkelijk: tot 1 januari 2015 betaalt u € 0,-.

Of: u bent al lid maar uw buurman of vriend nog niet? Help de NAV versterken en overtuig uw collega van het goede en nuttige werk van de NAV. Ook voor uw collega geldt: tot 1 januari 2015 is de contributie slechts € 0,-.

De NAV is puur sectoraal voor het akkerbouwbelang en stelt het inkomen van akkerbouwers centraal. Belangenbehartiging kan plaatsvinden zonder concessies te doen aan andere sectoren. De NAV zet zich in voor faire opbrengstprijzen, dat wil zeggen integrale kostprijs (dus inclusief vergoeding voor eigen arbeid en eigen vermogen) plus ondernemersmarge. De vakbond strijdt voor betere toekomstkansen dan degenen die de akkerbouw willen overleveren aan de grillen van de (wereld)markt. U ziet het: de NAV is uniek.

Lid worden kan via het inschrijfformulier op www.nav.nl of pak de telefoon (0168 - 329 130).

Contactpersonen

Voorzitter
Teun de Jong
0518 - 400 081

Regio Noord
Jelte Wiersma
0594 - 688 804

Regio Noordooost
Berend Jansema
0599 - 326 308

Regio Flevoland
Keimpe van der Heide
0320 - 213 611

Regio Noord-Holland
Tom Koenraadt
06 - 11 47 21 39

Regio Zuidwest
Kees van Dijk
0167 - 502 211

Regio Zuid
Kees van Dijk
0167 - 502 211

**Nederlandse
Akkerbouw Vakbond**
Groeneweg 62
4759 BB Noordhoek

tel : 0168 - 329 130
fax : 0168 - 328 735
e-mail : info@nav.nl
website : www.nav.nl
twitter : @NAV_AkkerBouwer

ederlandse
kkerbouw
akbond
NAV